

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์แฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะของผู้รับสารที่เป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร เพื่อทราบถึงความเป็นมาและปัจจัยที่ดึงดูด ให้ผู้รับสารเลือกเปิดรับสารประเภทนี้ ตลอดจนศึกษาพฤติกรรม การเปิดรับสารและการติดตามสื่อที่มี เนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร เพื่อทราบถึงรูปแบบพฤติกรรมในการติดตามสื่อ เพื่อให้ได้รับสารที่ต้องการ จากความนิยมและความชื่นชอบเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารของผู้รับสารที่มีต่อผู้ผลิต ในฐานะที่เป็นผู้ บริโภคหลักของสื่อประเภทนี้ เนื่องจากในปัจจุบัน ได้มีการผลิตสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารออกมา ในหลายรูปแบบ อีกทั้งแนวความคิดเกี่ยวกับผู้รับสารมีการเปลี่ยนแปลงไปจากผู้รับสารที่มีฐานะเป็น มวลชนมาเป็นตลาด จนกระทั่งในขณะนี้ ผู้รับสารกลายเป็นผู้รับสารที่เป็นตัวแทนที่มีอิสระ (Agent) กล่าวคือ ผู้รับสารที่มีสถานะต่างไปจากเดิมที่เป็นเพียงผู้รับสารเพียงฝ่ายเดียว มาเป็นผู้ รับสารที่มีความเป็นตัวของตัวเองในการตีความ มีส่วนในการตัดสินใจเลือกบริโภคหรือเลือกเองว่า จะใช้สื่อเหล่านั้นอย่างไร อีกทั้งยังมีส่วนในการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ และยังมีอำนาจใน การเป็นผู้ส่งสารกลับไปสู่ผู้ผลิตได้ด้วย ดังนั้น ผู้ผลิตจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับผู้รับสารกลุ่มนี้ เพื่อที่จะแข่งขันกันระหว่างสื่อเพื่อที่จะดึงดูดผู้บริโภคให้อยู่กับตนนานที่สุดและมีความ จงรักภักดีต่อ สื่อของตนให้นานที่สุด เพื่อเป็นฐานผู้บริโภคในการขยายตลาดและสร้างผลกำไร

ในการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการเก็บข้อมูลจากสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยว กับอาหารและข้อมูลประเภทบุคคลที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกและได้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ สามารถอธิบายลักษณะของแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและรูปแบบพฤติกรรมในการเปิดรับและ ติดตามสื่อ ซึ่งทำให้ทราบถึงผลที่เกิดต่อผู้รับสารที่เป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร ซึ่งในส่วนของ ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้นำสื่อสิ่งพิมพ์ และเทปบันทึกรายการโทรทัศน์มาประกอบการวิเคราะห์ ลักษณะ และรูปแบบพฤติกรรมตลอดจนความเป็นมาในการเข้ามาเป็นแฟน ของสื่อโดยเฉพาะการเข้าสู่ระบบ ดอรับสมาชิกของสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมองเห็นภาพของแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารได้ ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากการเข้ามาเป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารทางสื่อสิ่งพิมพ์และการดออายุ

อย่างต่อเนืองนั้น สามารถชี้ให้เห็นพฤติกรรมการติดตามสื่อที่แสดงให้เห็นว่ามีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ

สรุปผลการวิจัย

สื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเป็นสื่อที่มุ่งตอบสนองความต้องการของผู้รับสารซึ่งมีความนิยม ชื่นชอบ หลงใหล ในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร สื่อที่เสนอเนื้อหาประเภทนี้จึงทำหน้าที่เป็นช่องทางที่ช่วยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกับเรื่องอาหารให้สามารถแพร่กระจายไปได้ในวงกว้าง รูปแบบและเนื้อหาจึงสามารถกระตุ้นให้ผู้รับสารเปิดรับและติดตามสื่อได้ เพื่อเป็นการตอบสนองผลประโยชน์ระหว่างแฟนของสื่อซึ่งเป็นผู้บริโภคของครผู้ผลิตสื่อ ในรูปแบบการค้าเพื่อสร้างความสัมพันธ์

ดังนั้น กลุ่มลูกค้าที่เป้าหมายของสื่อประเภทนี้ จึงเป็นแฟนที่นิยมและชื่นชอบเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร ซึ่งจะเน้นที่กลุ่มผู้รับสารที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการอาหาร ซึ่งเราอาจกล่าวได้ว่า ตราบใดที่คนเรายังให้ความสำคัญกับ"อาหาร" สื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารก็ยังคงเป็นสินค้าที่ขายในตลาดได้เสมอ ลูกค้าหรือผู้บริโภคเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารของสื่อ นั้น เกิดมาจากความชื่นชอบเนื้อหาประเภทนี้ จนถึงขั้นหลงใหล และยังพบอีกว่า จะมีความต้องการบริโภคสารประเภทนี้อยู่เรื่อยๆ เหมือนอาการหิวชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งลักษณะผู้รับสารเช่นนี้สามารถนิยามได้ว่าเป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร ไม่ว่าจะติดตามจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ หรือสื่อโทรทัศน์ก็ตาม ความชื่นชอบในเนื้อหาประเภทนี้ไม่เกี่ยวข้องกับเพศ วัย อาชีพ เพราะเป็นความชอบที่เกิดมาจากรสนิยมที่คนหลายๆ คนซึ่งไม่เคยรู้จักกัน มีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน สามารถมีรสนิยมในสิ่งเดียวกันได้

แฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารส่วนใหญ่ นั้น มีลักษณะเป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารของสื่อมวลชน เพราะการเข้ามาเป็นแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารมาจากคนที่นิยม ชื่นชอบ หลงใหล เนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร หรืออาจเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการทำอาหารไม่มาก จึงทำให้การติดตามสื่อเพื่อแสวงหาสารเหล่านี้ ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นเพียงวิธีหนึ่งที่แฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารใช้เพื่อให้ได้รับสาระและความเพลิดเพลิน เกิดเป็นประสบการณ์ใหม่ๆ ที่ได้รับมากกว่า เพราะลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ นั้น มีการแจกรางวัลเป็นตัวอย่างให้แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารได้เข้าร่วมกิจกรรม

การเป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร มีส่วนทำให้ผู้รับสารมีความเข้าใจตัวตนของตัวเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ว่ามีความชื่นชอบ หลงใหล หรือต้องการสารประเภทใด ซึ่งเมื่อใดทราบความต้องการของคนแล้ว แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเหล่านี้ก็จะติดตามจากสื่อต่างๆ ที่สามารถเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่ต้องการได้ โดยไม่ได้สร้างข้อจำกัดในการเปิดรับสารว่าจะเปิดรับจากที่ใดบ้าง

แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนั้น ส่วนใหญ่เลือกเปิดรับเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่ตนต้องการจากสื่อมวลชนหลายช่องทาง ตามความเหมาะสมและความพอใจของคน แฟนคนหนึ่งอาจเลือกเปิดรับเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารจากสื่อสิ่งพิมพ์เพียงอย่างเดียว ในขณะที่อีกคนหนึ่งอาจเลือกเปิดรับสื่อทั้งจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ก็ได้ ซึ่งลักษณะเช่นนี้ ชี้ให้เห็นว่า การเลือกเปิดรับสื่อของแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเพื่อที่ให้ได้รับสารที่ตนชื่นชอบนั้น สามารถทำได้หลายทาง และมีความอิสระทั้งในการเลือกเปิดรับ การติดตาม และการนำไปใช้

แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนี้จะรู้สึกผูกพันและจงรักภักดีกับสื่อที่ตนติดตาม โดยเฉพาะหากสื่อมวลชนใดที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับสาร จนผู้รับสารเกิดความรู้สึกที่ดีและผูกพันกับสื่อ ทำให้เกิดศักยภาพในการถ่ายทอดสารสนเทศมากขึ้น นอกจากนี้ ก็จะเกิดความรู้สึกเสมือนเป็นเจ้าของสื่อผู้นั้นอยากให้อี้อตอบสนองความต้องการของตน หากเนื้อหาในสื่อที่ตนเองติดตามเปลี่ยนแปลงไป แฟนของเนื้อหาเหล่านี้ก็อาจสลายตัวได้ตามกาลเวลา

การเป็นแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนั้นทำให้ผู้รับสารได้รับทั้งสาระและความบันเทิง เนื่องจากการได้รับสารที่ตนชื่นชอบ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์ในการนำมาสร้างกิจกรรมเกี่ยวกับอาหารในครอบครัวหรือประกอบเป็นอาชีพก็ได้ แต่หากแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารต้องการได้รับเพียงแค่ความเพลิดเพลินจากการสื่อสาร สิ่งเหล่านี้ก็ไม่ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำเนินชีวิตของแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเหล่านั้นเลย เพราะสิ่งที่ได้รับตอบจากกระบวนการสื่อสารนั้นเป็นเพียงความเพลิดเพลินใจ ความพอใจจากการสื่อสารเท่านั้น ทั้งที่ผู้รับสารของสื่อประเภทนี้มีความต้องการได้รับสารเพื่อจะได้นำไปใช้ในการทำอาหาร เพื่อทดแทนความรู้สึกที่ว่าตนเองมีความรู้ความสามารถในเรื่องการทำอาหารไม่มาก เนื่องจากแฟนส่วนหนึ่งต้องการได้รับ

ความบันเทิงจากการเปิดรับและติดตามสื่อประเภทนี้ แทนที่จะติดตามสื่อมวลชนที่เสนอเนื้อหาประเภทอื่น เนื่องจากช่วยให้รู้สึกเพลิดเพลิน มีความสุข

ลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งของแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่พบคือ แฟนของสื่อที่มีลักษณะเป็นผู้รับสารที่ต้องการมีส่วนร่วมกับสื่อที่ตนติดตาม ซึ่งเป็นลักษณะทางวัฒนธรรมของแฟนประการหนึ่ง ที่มีความนิยมชมชอบในสื่อที่ติดตามอย่างจริงจังและมีความรู้สึกเสมือนตนเองเป็นเจ้าของสื่อต่างๆ อาจปรากฏให้เห็นในลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์ ออกความคิดเห็น ในการสร้างสรรค์สื่อ และยังพบว่าเป็นผู้ที่มีความนิยมในสิ่งที่ตนติดตาม และจะเก็บดูแลรักษาอย่างดี นอกจากนี้ แฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารยังมีลักษณะแฟนที่ชัดเจน ซึ่งจะเป็นลักษณะแฟนของสื่อที่มีความกระตือรือร้น และสามารถคิดเมนูอาหาร หรือสูตรอาหารใหม่ๆ หรือดัดแปลงเมนูและสูตรอาหารของตนเองขึ้นมาที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของตน และยังต้องการให้ผู้อื่นที่สนใจได้รู้สิ่งที่ตน สร้างสรรค์ขึ้นมา

ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจำเป็นต้องศึกษาลักษณะของผู้รับสารที่เป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่นำเสนอทางสื่อมวลชน และพฤติกรรมในการเปิดรับและการติดตามสื่อมวลชนประเภทนี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ความชื่นชอบที่แฟนมีต่อสื่อที่ตนเปิดรับและติดตาม แต่เนื่องด้วยในบางครั้งนั้น ความชื่นชอบในเนื้อหาของสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์นั้น แฟนของสื่อบางคน ไม่สามารถบรรยายละเอียดที่แน่ชัดได้ว่าติดตามรายการต่างๆ มานานเท่าใดแล้ว ต่างจากการติดตามสื่อสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ที่แฟนได้สมัครเป็นสมาชิกอยู่แล้ว ซึ่งสามารถทราบระยะเวลาการติดตามได้จากบัตรสมาชิก หรือการระบุปีที่ตีพิมพ์ในสื่อ จึงเป็นการยากที่จะวัดระยะเวลาการติดตามสื่อมวลชนของแฟนของสื่อแต่ละคน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต

ผู้วิจัยเสนอว่าควรจะทำการศึกษาเปรียบเทียบ กระบวนการผลิตและกระบวนการนำเสนอ เนื้อหาเกี่ยวกับอาหารทางสื่อมวลชนเหล่านี้ โดยแยกวาสื่อมวลชนแต่ละอย่างนั้นมีความเหมือนและความแตกต่างกันอย่างไร โดยเฉพาะในแง่ความพยายามในการสร้างความผูกพันกับแฟนของสื่อ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งเป็นการนำเสนอเนื้อหา ทั้งที่เป็นการมุ่งสร้างทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ หรือการสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับสารให้เกิดความพอใจ